

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 28 kwietnia 2022 r.
sprawy **1.- D. F.**

2. - D. G.

skazanych z art. 107 § 1 k.k.s. i in.,
z powodu kasacji wniesionych przez obrońców
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 25 października 2021 r., sygn. akt V Ka [...],
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w K.
z dnia 16 marca 2021 r., sygn. akt II K [...],

postanowił

- 1. oddalić obie kasacje jako oczywiście bezzasadne,**
- 2. obciążyć skazanych kosztami postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających.**

UZASADNIENIE

D. G. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 16 marca 2021 r., sygn. akt II K [...], na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 70 zł każda za ciąg przestępstw skarbowych z art. 107 § 1 k.k.s., polegających na tym, że:

1. prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą „N.” z siedzibą w W. przy ul. D. [...], w dniach od 16.10.2015 r. do 23.10.2015 r., działając wspólnie i w

porozumieniu z ustalonymi osobami, przy użyciu automatów do gier o nazwie: „U.” oznaczonego numerem [...] oraz „A.” oznaczonego numerem [...] oraz „H. [...]” oznaczonego numerem [...] oraz „[...] S.” oznaczonego numerem [...] oraz „[...] G.” oznaczonego numerem [...], na podstawie umowy z dnia 01.04.2015 r. „ w lokalu w K. przy ul. F. [...], w którym to lokalu ww. automaty udostępniono do publicznego korzystania, w ramach dokonanego wcześniej podziału ról, zawierając umowę najmu części powierzchni ww. lokalu, a następnie instalując w nim ww. urządzenia, urządził gry na ww. automatach poza kasynami gry, bez udzielonego zezwolenia oraz bez koncesji na prowadzenie kasyna gry, tj. wbrew przepisom art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 612 ze zm.),

2. prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą „N.” z siedzibą w W. przy ul. D. [...] w dniach od 05.01.2016 r. do 10.10.2016 r. przy użyciu automatów do gier o nazwie: „[...] M.” oznaczonego numerem [...] oraz „[...] P.” oznaczonego numerem [...] oraz „[...] D.” oznaczonego numerem [...] oraz w dniach od 02.10.2016 r. do 10.10.2016 r. przy użyciu automatu do gry „[...] N.” oznaczonego numerem [...] w lokalu w K. przy ul. W. [...], w którym to lokalu ww. automaty udostępniono do publicznego korzystania, w ramach dokonanego wcześniej podziału ról, zawierając umowę najmu części powierzchni ww. lokalu, a następnie instalując w nim ww. urządzenia, urządził gry na ww. automatach poza kasynami gry, bez udzielonego zezwolenia oraz bez koncesji na prowadzenie kasyna gry, tj. wbrew przepisom art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 612 ze zm.).

Obrońca oskarżonego wniósł apelację od powyższego wyroku, zaskarżając go w części odnoszącej się do D. G. i zarzucając orzeczeniu:

- rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.; art. 2 § 1 k.p.k., 4 k.p.k., 7 k.p.k. i 410 k.p.k.; art. 399 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.; art. 167 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1a i § 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.;
- błędy w ustaleniach faktycznych;
- obrazę przepisów prawa materialnego: art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 4 k.k.s. oraz art. 44 § 1 pkt 1 i § 5 k.k.s.

Podnosząc powyższe wniosł o:

- dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z:

a) wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 4 listopada 2020 r., sygn. akt II Ka [...] wraz z uzasadnieniem na okoliczność potwierdzenia przedawnienia karalności czynu;

b) przykładowego postanowienia o zarządzeniu skierowania D. G. na obserwację sądowo-psychiatryczną w bliźniaczej sprawie o czyn z art. 107 § 1 k.k.s., na okoliczność stwierdzenia choroby afektywnej dwubiegunowej i konieczności przeprowadzenia obserwacji sądowo-psychiatrycznej,

- zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego,

- względnie, o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 25 października 2021 r., sygn. akt V Ka [...], utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Obrońca skazanego wniosł kasację od wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1) zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci naruszenia art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. i art. 153 § 1 k.k.s., objawiające się brakiem skargi uprawnionego oskarżyciela, tj. wniesienie aktu oskarżenia przez nieuprawniony organ - Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w S., podczas gdy w przedmiotowych postępowaniach karno-skarbowych, postępowanie przygotowawcze które zostało objęte nadzorem prokuratora dokonującego czynności śledztwa jak m.in. przedłużenia czasu trwania dochodzenia, powinno być wniesione do sądu przez prokuratora, będącego wyłącznie właściwym organem uprawnionym do wniesienia aktu oskarżenia, w niniejszej sprawie zaś akt oskarżenia został wniesiony przez nieuprawniony organ, tj. przez Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego;

2) zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci naruszenia art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., art. 117 § 2 k.p.k. w zw. z art. 450 § 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. – „w związku z naruszeniem przez Sąd prawa do obrony współoskarżonego D. F., poprzez nieuwzględnienie wniosku z dnia 22 października 2021 r. o odroczenie rozprawy z powodu jego usprawiedliwionego niestawiennictwa

spowodowanego pobytem za granicą, nadto wypowiedzeniu przez ww. oskarżonego w dniu 22 października 2021 r. dotychczasowemu obrońcy adw. K. L. stosunku obrończego z powodu utraty zaufania, co spowodowało, że nie był on na rozprawie apelacyjnej w dniu 25 października 2021 r. w żaden sposób reprezentowany przez profesjonalnego obrońcę, jak również nie miał on możliwości wzięcia w niej udziału osobiście, a chciał się wypowiedzieć co do własnych wniosków dowodowych oraz przedstawić stanowisko procesowe w sprawie - o którym to wniosku poinformował adw. P. W., będącego obrońcą D. G. wskazując, że będzie wnosił o odroczenie terminu rozprawy celem ustanowienia nowego obrońcy, co pociągnęło za sobą jednocześnie - z uwagi na znaczną odległość do przebycia - nieobecność na rozprawie również obrońcy oskarżonego D. G.”;

3) rażące naruszenie prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k. i art. 7 k.p.k. i 4 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. - przejawiające się w nieuwzględnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy - nienależytego rozpoznania zarzutów apelacji, w szczególności w zakresie rozbieżności orzecznictwa sądów powszechnych co do karalności czynów z art. 107 § 1 k.k.s. w związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy o grach hazardowych, rozbieżności w wykładni prawa prowadzącej do konkluzji przez orzekające w bliźniaczych sprawach sądy, że część przepisów ustawy o grach hazardowych miała charakter przepisów technicznych i wobec braku notyfikacji ich Komisji Europejskiej nie mogą prowadzić do skazania za przestępstwo skarbowe określone w art. 107 § 1 k.k.s.;

4) rażące naruszenie prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. polegające na nienależytym ustosunkowaniu się przez Sąd odwoławczy do zarzutów apelacji dotyczących wadliwej oceny dowodów - sprowadzające się do odwołania się do trafności ocen przyjętych przez Sąd I instancji w w/w zakresie.

W oparciu o powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku, a także - ewentualnie - wyroku Sądu Rejonowego w K. w części dotyczącej D. G. i przekazanie sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej wniosła o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym, stąd jej rozpoznanie i oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

W sprawie nie wystąpiły wskazywane przez skarżącego uchybienia o randze bezwzględnych przyczyn odwoławczych.

Akt oskarżenia w niniejszej sprawie wniósł uprawniony do tego organ, tj. prokurator, w związku z czym postępowanie nie jest dotknięte wadą polegającą na braku skargi uprawnionego oskarżyciela. obrońca niesłusznie uznał, że akt oskarżenia w niniejszej sprawie został wniesiony przez Naczelnika [...] Urzędu Celno-Skarbowego w S., który nie ma legitymacji do wniesienia skargi w tego typu sprawach. Organ ten rzeczywiście prowadził postępowanie przygotowawcze i sporządził akt oskarżenia, lecz skarga ta została następnie zatwierdzona i wniesiona do Sądu już przez prokuratora. Było to zgodne z treścią art. 155 § 1 k.k.s., który przewiduje, że w sprawie, w której finansowy organ postępowania przygotowawczego prowadził dochodzenie objęte nadzorem prokuratora, organ ten, jeżeli nie umarza postępowania, sporządza w ciągu 14 dni od zakończenia dochodzenia lub śledztwa akt oskarżenia i przesyła go wraz z aktami prokuratorowi, który to podmiot jest uprawniony do zatwierdzenia aktu oskarżenia i wniesienia go do Sądu. Nie doszło więc w tej sprawie do żadnego uchybienia procedurom, a tym samym zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci braku skargi uprawnionego podmiotu, a podnoszone przez obrońcę argumenty należy uznać za całkowicie chybione.

Nie jest również zasadny drugi zarzut kasacji. Przede wszystkim dlatego, że podnoszone w tym zarzucie przez obrońcę skazanego D. G. uchybienie, stanowiące jego zdaniem bezwzględną przyczynę odwoławczą, związane było z naruszeniem prawa do obrony współoskarżonego D. F.. Tymczasem, zgodnie z art. 425 § 3 k.p.k., odwołujący się może skarżyć jedynie rozstrzygnięcia lub ustalenia naruszające jego prawa lub szkodzące jego interesom. Skarżący nie wykazał zaś, iżby to – odnoszące się wyłącznie do współoskarżonego - uchybienie mogło również w jakikolwiek sposób naruszać prawa lub szkodzić interesom skazanego, na rzecz którego wniósł kasację. Z tej perspektywy rozważany zarzut pozostawał na granicy dopuszczalności.

Niezależnie od tego, przedstawiona w nim sytuacja procesowa nie wskazuje na to, iżby w postępowaniu odwoławczym doszło do naruszenia powołanych w podstawie prawnej zarzutu przepisów prawa procesowego. Zgodnie z treścią art. 450 § 2 k.p.k. udział oskarżonego w rozprawie apelacyjnej, co do zasady, nie jest obowiązkowy. Z akt sprawy wynika, że w dniu 9 września 2021 r. D. F. odebrał zawiadomienie o terminie rozprawy apelacyjnej wyznaczonej na dzień 25 października 2021 r. Następnie, w dniu 14 września 2021 r., znając już termin rozprawy odwoławczej, wykupił wycieczkę zagraniczną, kolidującą z tym terminem. Ponadto, skierował do sądu wnioski o odroczenie terminu rozprawy dopiero w dniu 22 października 2021 r., powołując się na niemożność osobistego stawiennictwa z uwagi na wykupioną w dniu 14 września 2021 r. wycieczkę zagraniczną, jak również z uwagi na wypowiedzenie w dniu 22 października 2021 r. pełnomocnictwa dotychczasowemu obrońcy. Zarówno dokonując zakupu wycieczki, jak i wypowiadając pełnomocnictwo na trzy dni przed rozprawą apelacyjną, D. F. musiał mieć świadomość, że działania te z dużym prawdopodobieństwem ograniczą mu możliwość osobistego reprezentowania własnych interesów w postępowaniu apelacyjnym. Ponieważ wskazane przyczyny niestawiennictwa leżały wyłącznie po stronie tego oskarżonego, a nie przedstawił on we wniosku o odroczenie terminu rozprawy żadnych przekonujących powodów, dla których wypowiedział dotychczasowemu obrońcy pełnomocnictwo do obrony dopiero w trakcie wyjazdu zagranicznego i to na trzy dni przed planowanym terminem rozprawy odwoławczej, słusznie Sąd odwoławczy przeprowadził rozprawę w dniu 25 października 2021 r. pod nieobecność tego oskarżonego i jego obrońcy.

Na uwzględnienie nie zasługuje wreszcie ostatni zarzut kasacyjny – nienależytego rozpoznania zarzutów apelacji. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, że Sąd odwoławczy rzeczowo odniósł się do wszystkich zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy. Kontrola instancyjna została przeprowadzona w sposób kompletny i prawidłowy, a Sąd Okręgowy w K. orzekał z uwzględnieniem całokształtu zebranego materiału dowodowego, zgodnie z zasadami logicznego rozumowania, wskazaniem wiedzy oraz doświadczenia życiowego. Fakt, że Sąd II instancji wyraził swoje stanowisko w sposób stosunkowo zwięzły nie świadczy o wadliwości przeprowadzonego postępowania, lecz o

oczywistości kwestii, do których się odnosił. Po pierwsze, Sąd ów w całości zaaprobował ustalenia poczynione przez Sąd I instancji. „Jeżeli Sąd I instancji w swoim uzasadnieniu dokona wszechstronnej i kompleksowej oceny wszystkich istotnych okoliczności, tak w zakresie ustaleń faktycznych, będących konsekwencją szczegółowo wykazanej oceny materiału dowodowego, jak i w sposób pełny przedstawi argumentację prawną, to oparcie zarzutów apelacji na tych elementach, które były już wszechstronnie i kompleksowo rozważone przez Sąd I instancji, co wynika z uzasadnienia wyroku, uprawnia Sąd Odwoławczy do ograniczenia swojego uzasadnienia w znacznym zakresie do odesłania do tej argumentacji” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2021 r., II KK 113/21). Po wtóre, kwestia odpowiedzialności za organizowanie gier hazardowych poza kasynem i bez wymaganej koncesji była już przedmiotem wielu orzeczeń, w tym również wydanych względem D. G.. W ich świetle jest oczywiste, że „każda osoba prowadząca działalność w zakresie urządzania gier na automatach musiała sobie zdawać sprawę, że niezależnie od wątpliwości co do technicznego charakteru art. 6 i art. 14 ustawy o grach hazardowych podjęcie takiej reglamentowanej działalności gospodarczej bez koncesji i poza kasynem gry może stanowić przestępstwo skarbowe. Jeżeli nawet oskarżony miał wątpliwości co do skuteczności ww. przepisów w kontekście wypełniania znamienia blankietowego czynu zabronionego, określonego w art. 107 § 1 k.k.s., to fakt ten tylko potwierdzał świadomość podejmowania ryzyka poniesienia odpowiedzialności karno-skarbowej w wypadku przyjęcia i utrwalenia się niekorzystnej dla oskarżonego linii orzeczniczej. O żadnej nieświadomości karalności nie mogło być zatem mowy” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2020 r., IV KK 705/19).

Nie dostrzegając podstaw do uchylenia zaskarżonego kasacją wyroku, a oceniając podniesione w niej zarzuty jako oczywiście bezzasadne, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie, o kosztach postępowania rozstrzygając na podstawie art. 637a w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.